

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ปัญหาเยาวชนเกิดจากการศึกษาในโรงเรียนไม่เปิดโอกาสให้เยาวชนได้แสดงออกในทางที่ถูกต้อง ไม่มีกิจกรรมเสริมหลักสูตรให้แก่ผู้เรียน โดยธรรมชาติเด็กวัยรุ่นต้องการแสดงออกซึ่งพลังกำลังทั้งด้านความคิดและร่างกาย กังนั้นพลังกำลังเหล่านั้นจึงถูกนำไปใช้ในทางที่ก่อให้เกิดความเสียหายต่าง ๆ ในสังคม เช่น การยกพวกตีกัน การมั่วสุมกับแหล่งอบายมุข หรือการหนีโรงเรียน เป็นต้น (สมิทร คุณากร 2518 : 100)

จากสาเหตุนี้จึงเห็นได้ว่าการจัดการศึกษาตามหลักสูตรประถมศึกษา 2521 จึงมิได้มุ่งจัดให้ผู้เรียนเป็นผู้ที่มีความรู้ความสามารถในเชิงวิชาการแต่เพียงอย่างเดียว แต่ยังมุ่งจัดการศึกษาเพื่อให้ผู้เรียนได้พัฒนาทั้งทางร่างกายและจิตใจควบคู่ไปกับความเจริญออกงานทางวิชาการ กังนั้นผู้จัดทำหลักสูตรประถมศึกษา 2521 จึงได้กำหนดให้มีการจัดกิจกรรมต่าง ๆ ขึ้น เพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนได้พัฒนาไปสู่เป้าหมายที่หลักสูตรกำหนดไว้

กิจกรรมต่าง ๆ ที่จัดขึ้นในสถานศึกษาซึ่งชื่อเรียกต่างกัน เช่น กิจกรรมร่วมหลักสูตร (Co-Curricular Activities) กิจกรรมนอกหลักสูตร (Extra - Curricular Activities) กิจกรรมพิเศษ (Special Activities) กิจกรรมนอกห้องเรียน (Outside - Class Activities) กิจกรรมนักเรียน (Student Activities) แม้จะเรียกชื่อแตกต่างกันแต่ก็มีจุดมุ่งหมายในการจัดกิจกรรมต่าง ๆ เหล่านี้เหมือนกัน (ชนู แสงศักดิ์ 2513 : 3-8)

คำว่ากิจกรรมนักเรียนนี้มีผู้ให้ความหมายไว้ดังต่อไปนี้ กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ (2504 : 1) ได้ให้ความหมายไว้ว่า "กิจกรรม" คือการทำงานและการทำทุกอย่างในโรงเรียน การเรียนวิชาต่าง ๆ ตามหลักสูตรในห้องเรียน เช่น การอ่าน การเขียน เหล่านี้ก็นับว่าเป็นกิจกรรม

จันทร์ ชุมเมืองปัก (2508 : 20) ได้ให้ความเห็นว่า "กิจกรรมเสริมหลักสูตร เป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการบริหารโรงเรียน ที่มีความสำคัญในอันที่จะช่วยสร้างให้ประสบการณ์และชีวิตประจำวันของผู้เรียนมีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น โดยเปรียบเทียบว่า วิชาการศึกษาต่าง ๆ ในหลักสูตรเป็นอาหารเลิศรสแล้ว กิจกรรมเสริมหลักสูตรก็คือ ส่วนประกอบที่สำคัญและจำเป็นได้แก่ เครื่องเทศและชูรสนั่นเอง การเรียนการสอนก็ต้องการกิจกรรมฉนั้น"

ภิญโญ สาร (2514 : 325) ได้ให้ความหมาย "กิจกรรมนักเรียน (Student Activities) หมายถึงบรรดากิจกรรมประกอบหรือกิจกรรมนอกหลักสูตรทั้งหลายที่ให้การศึกษแก่นักเรียนนอกห้องเรียน"

ก่อ สวัสดิพิทักษ์ (2497 : 125) กล่าวว่า "กิจกรรมนักเรียนหมายถึงงานที่ครูและนักเรียนจัดขึ้น เพื่อส่งเสริมความเจริญเติบโตของนักเรียนเพิ่มเติมจากที่ระบุไว้ในหลักสูตร"

นาฏเฉลียว สุมาวงศ์ (2506 : 21) กล่าวว่า "กิจกรรมนอกหลักสูตรคือกิจกรรมที่ไม่เกี่ยวข้องกับวิชาการโดยตรง อาจจัดชั่วโมงพิเศษในเวลาเรียนหรือหลังเลิกเรียนแล้ว มีการบรรยายเป็นกันเองยิ่งกว่าในห้องเรียน และอาจารย์ที่ปรึกษาปฏิบัติงานร่วมกันด้วย"

วิชัย ราษฎร์ศิริ (2522 : 123) กล่าวว่า "กิจกรรมนักเรียนหมายถึงกิจกรรมที่จัดขึ้นเพื่อส่งเสริมพัฒนาการเรียนของนักเรียนนอกเหนือจากกิจกรรมการเรียนการสอนตามหลักสูตร เป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมการเรียนในหลักสูตรให้กว้างขวางยิ่งขึ้น เพื่อสนองตอบความสนใจ และเพื่อส่งเสริมพัฒนาบุคลิกภาพอุปนิสัยของนักเรียนให้เหมาะสมกับสังคมประชาธิปไตย"

กูด (Good 1950 : 7) กล่าวว่า "กิจกรรมนักเรียน คือโปรแกรมและการจัดดำเนินการ ซึ่งนักเรียน นักศึกษาหรือสถานศึกษาจัดขึ้น โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อสร้างความเพลิดเพลินเพิ่มพูนความรู้ให้โอกาสนักเรียนได้แสดงความสามารถ ไม่มีการให้คะแนน ต้องจัดหาเงินเพื่อดำเนินการเองและอยู่ภายใต้การควบคุมของสถานศึกษา"

จากความหมายของกิจกรรมที่กล่าวมาทั้งหมดพอจะสรุปได้ว่า กิจกรรมนักเรียน หมายถึงกิจกรรมต่าง ๆ ที่โรงเรียนจัดให้แก่ นักเรียน เพื่อสนับสนุนและส่งเสริมผู้เรียนให้ พัฒนาทั้งทางร่างกาย อารมณ์ สังคม ควบคู่กับความเจริญงอกงามทางสติปัญญา เพื่อบรรลุ ถึงจุดหมายปลายทางของการศึกษาที่ตั้งไว้

ประสิทธิ์ ชาวเจริญ และคณะ (2521 : 161-162) ได้กล่าวถึงประวัติ ความเป็นมาของกิจกรรมนักเรียนไว้ว่า กิจกรรมนักเรียนมีปรากฏมาแล้วแต่โบราณใน สมัยของกรีก และโรมัน เช่น การกีฬา การกรีธา การไต่เขาที่ กิจกรรมที่ก่อให้เกิดทักษะ แก่ผู้ปฏิบัติ ก็มีมาแล้วแต่อดีตมีเพิ่มมาใหม่บ้างเล็กน้อย กิจกรรมนักเรียนจัดขึ้นก็ด้วยตระ หนักในคุณค่าของมัน ในเวลาต่อมาอเมริกาเริ่มต้นตัวในกิจกรรมนักเรียนก็ตอนที่จอห์น คิวอี้ เสนอทฤษฎีการเรียนรู้ด้วยการกระทำ (Learning By Doing) แต่เดิมนั้นกิจกรรม ก็มีบ้างตามธรรมดา เช่น การศึกษานอกสถานที่ การสอนร้องเพลงในเวลาเย็น ฯลฯ เรียกว่ากิจกรรมนอกหลักสูตร เมื่อความเจริญเกิดขึ้น ได้มีการประเมินผลแล้วได้พบข้อ บกพร่องของโรงเรียนจึงพยายามแก้ไข ในขณะเดียวกันก็เอาใจใส่กิจกรรมนอกหลักสูตร ในสมัยนั้นได้เกิดมีความสนใจต่อความคิดของการรักษาวินัยอย่างเคร่งครัด มีการไต่ถาม ว่าทำไมจึงเป็นเช่นนั้น พอ จอห์น คิวอี้ เสนอทฤษฎี ความคิดนี้ก็แพร่หลายขยายอย่าง รวดเร็ว แต่โรงเรียนมัธยมแพร่เข้าไปไต่อย่างเชื่องช้า ต่อมาพากันจัดกิจกรรมนอกหลักสูตร แต่เอาเข้าไปใช้ในเวลาปกติ แต่ครูก็ยังไม่เข้าใจเท่าใดนัก ในเวลาต่อมาทัศนคติ ต่อกิจกรรมนอกหลักสูตรก็ได้รับความสนใจทั่วไป ปี ค.ศ. 1919 วิทยาลัยครู (Teacher College) แห่งมหาวิทยาลัยโคลัมเบีย ได้เปิดสอนวิชากิจกรรมนอกหลักสูตรขึ้นโดย คร.อัลเบิร์ต เค เฟรทเวลล์ หลังจากนั้นโรงเรียนต่าง ๆ ก็เริ่มต้นตัวและเห็นความ สำคัญของกิจกรรมนักเรียนมากขึ้นตามลำดับ

สำหรับในประเทศไทย ชู แสงศักดิ์ (2513 : 5-8) ได้รวบรวมวิวัฒนาการของการจัดกิจกรรมนักเรียนในรอบ 40 ปีที่ผ่านมาดังนี้

ก่อนสิ้นสงครามโลกครั้งที่ 2 ระหว่าง พ.ศ. 2480-2490 การพัฒนาการศึกษา แขนงใหม่ขาดคอนไป เพราะเราเกือบไม่ได้ติดต่อกับประเทศใดเลย การค้นคว้าทางการ ศึกษาเกือบไม่มีเลย แนวการศึกษามีแนวโน้มเอียงไปทางยุโรป กิจกรรมนักเรียน เน้นหนักไปในเรื่องยุวชนทหาร การกีฬาและเนครนารี ต่อมาหลังสงครามโลกครั้งที่ 2

ในช่วง พ.ศ. 2490-2500 เป็นระยะที่มีการสำรวจภาวะการศึกษามีการส่งเสริมครูไปศึกษาต่อต่างประเทศ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในสหรัฐอเมริกา นักการศึกษาไทยที่กลับจากการศึกษาในสหรัฐอเมริกา เริ่มเผยแพร่แนวความคิดที่ได้ไปพบเห็นมาแก่วงการศึกษาทั่วประเทศนับว่าเป็นยุคใหม่ของการพัฒนาการศึกษา สิ่งที่น่าสนใจเผยแพร่นี้เรียกว่าการศึกษาแผนใหม่ เป็นต้นว่า หลักการเรียนการสอนแผนใหม่ การวัดผล การแนะแนว การนิเทศ การศึกษา การบริหารโรงเรียน การจัดระบบโรงเรียน กิจกรรมนักเรียน เป็นต้น

การที่ประเทศไทยเราได้นำเข้าเอากิจกรรมนักเรียนเข้ามาบรรจุลงในหลักสูตร ตั้งแต่ระดับประถมศึกษา มัธยมศึกษา อุดมศึกษา เป็นเครื่องชี้ให้เห็นอย่างเด่นชัดว่า กิจกรรมนักเรียนจะต้องเอื้อให้เกิดประโยชน์ต่อผู้เรียน ซึ่งตรงกับความคิดของมิลเลอร์ (Miller 1956 : 9) ที่สรุปเอาไว้ว่า กิจกรรมมีความสำคัญในส่วนที่เป็นประโยชน์ต่อผู้เรียนโดยตรง คือทำให้เด็กมีโอกาสทำงานตามความสนใจและพัฒนาความสนใจให้สนใจสิ่งใหม่ สอนให้เป็นพลเมืองดี มีความคิดริเริ่ม สร้างสรรค์ รู้จักการเป็นผู้นำและผู้ตาม ไปฝึกทักษะจากการทำงานร่วมกัน มีความรับผิดชอบในกิจการจัดการประชุมการเรียนการสอน กิจกรรมทำให้การเรียนการสอนมีคุณค่าน่าสนใจ เพิ่มความรู้แก่บุคคล และหมู่คณะได้ตามความสนใจ กิจกรรมช่วยในกิจการบริหาร ได้เป็นอย่างดี เพราะส่งเสริมความร่วมมือระหว่างครูกับนักเรียน ลดปัญหาการใช้เวลาว่างไปในทางสร้างสรรค์และใช้กำลังกายไปในทางก่อให้เกิดประโยชน์ต่อโรงเรียนและสังคม เช่น ในกิจการปกครองกันเอง การพัฒนาสถานที่ต่าง ๆ ซึ่งช่วยให้โรงเรียนมีความสัมพันธ์ใกล้ชิดกับกิจกรรมการศึกษากิจกรรมต่าง ๆ เช่น การจัดกิจกรรมวันสำคัญหรือกิจกรรมหนังสือพิมพ์จะทำให้ชุมชนได้รู้จักโรงเรียนเป็นอย่างดี ซึ่งก็สอดคล้องกับความคิดเห็นของ อรวรรณ เวทนะเวทิน (2519 : 2) ที่กล่าวว่ากิจกรรมนักเรียนมีประโยชน์อย่างยิ่งต่อการเรียนรู้ของนักเรียน เพราะจะเป็นวิถีทางที่จะทำให้ผู้เรียนได้มีโอกาสแสวงหาประสบการณ์ด้วยตนเอง ซึ่งคงจะให้ผลดีกว่าการได้รับคำบอกเล่าจากครูหรือจากตำรา แต่เพียงอย่างเดียว เหมือนกับคำโบราณที่ว่า "สิบปากว่าไม่เท่าตาเห็น สิบตาเห็นไม่เท่ามือคลำ" นั้นเอง นักการศึกษาตลอดจนผู้เกี่ยวข้องกับทางการศึกษาทั้งหลายต่างก็ยอมรับกันว่ากิจกรรมนักเรียนมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่โรงเรียนจะต้องจัดควบคู่ไปกับการเรียนการสอนในห้องเรียน เพื่อเสริมทักษะ เจตคติ ความสนใจ ตลอดจนค่านิยมที่สังคมต้องการให้เกิดขึ้นในตัวเด็ก

ดังนั้นการจักกิจกรรมนักเรียนในโรงเรียนจึงนับว่ามีความสำคัญและจำเป็นต่อนักเรียนเป็นอย่างยิ่ง เพราะกิจกรรมนักเรียนช่วยตอบสนองความต้องการทางจิตวิทยาของนักเรียน ซึ่งต้องการยอมรับจากบุคคลในวัยเดียวกัน ต้องการความสำเร็จ ช่วยให้นักเรียนได้ทราบถึงความสามารถพิเศษ ความถนัดตามธรรมชาติและความสนใจของเขาเอง กิจกรรมนักเรียนจะช่วยดึงเอาสิ่งเหล่านี้ให้นักเรียนได้แสดงออกมา ช่วยให้นักเรียนรู้จักใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์ทั้งต่อตนเองและส่วนรวม กิจกรรมนักเรียนบางอย่างอาจกลายเป็นอาชีพหรือสิ่งที่สร้างชื่อเสียงให้กับนักเรียนในเวลาต่อมาได้ช่วยสร้างความคุ้นเคย การอยู่ร่วมกันระหว่างนักเรียนกับนักเรียน นักเรียนกับครู หรือโรงเรียนกับชุมชนให้มีโอกาสทำงานร่วมกัน อีกทั้งช่วยพัฒนาความเป็นผู้นำของเด็กได้ดีกว่าการเรียนในชั้นเรียนเพราะนักเรียนรู้จักการนำตนเอง การบังคับตนเอง การเลือกกิจกรรมต่าง ๆ ด้วยตนเอง (วันนอร์มหาร 2523 : 1-18)

นอกจากนี้ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2521 ได้ให้ความสำคัญต่อเยาวชนของชาติ โดยได้ระบุไว้ว่า "รัฐพึงส่งเสริมสนับสนุนการพัฒนาเยาวชนของชาติ ให้เป็นผู้มีความสมบูรณ์ทั้งทางร่างกาย จิตใจและสติปัญญา เพื่อประโยชน์ในการพัฒนา เศรษฐกิจและสังคม และเพื่อความมั่นคงของรัฐ" เมื่อวันที่ 22 พฤษภาคม 2522 คณะรัฐมนตรีจึงได้ประกาศนโยบายเยาวชนแห่งชาติ เพื่อเป็นหลักให้หน่วยงานของรัฐและเอกชนสามารถพัฒนาเยาวชนอย่างมีเป้าหมายและสอดคล้องต่อกันดังนี้

1. ปลุกฝังให้เยาวชนตระหนักในความมั่นคงปลอดภัยของประเทศ ยึดมั่นในการปกครองระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุขและมีความสำนึก นิยมภาคภูมิใจในความเป็นไทยร่วมกัน ตลอดจนรักษาและส่งเสริมวัฒนธรรมอันเป็นเอกลักษณ์ประจำชาติ
2. เร่งเร้าความปรารถนาอันบริสุทธิ์ใจของเยาวชน ในอันที่จะมีส่วนร่วมรับผิดชอบในการพัฒนาสังคม ให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อส่วนรวมรู้จักใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ และลดความขัดแย้งในกลุ่มเยาวชน เพื่อให้สามารถอยู่ร่วมกันในสังคมด้วยความสามัคคีเห็นแก่ความดีเห็นแก่กัน ไม่ละเมิดในเกียรติและศักดิ์ศรีของผู้อื่น แก้ไขปัญหาด้วยสติปัญญาอย่างสันติ โดยยึดทางสายกลางและการประสานประโยชน์

เมื่อย้อนกลับมากุที่แผนการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2520 ซึ่งเป็นแม่บทของ การจัดการศึกษาของประเทศไทย ก็ได้สนับสนุนกิจกรรมเยาวชนเป็นพิเศษมีข้อความว่า

ข้อ 53 รัฐพึงสนับสนุนกิจกรรมเยาวชน และจัดการศึกษาให้ส่งเสริมเยาวชน มีบุคลิกภาพดีและส่งเสริมระเบียบวินัย เคารพกฎหมายมีทัศนคติที่ดีต่อวัฒนธรรมไทยยึดมั่นร่ว มกันชำระรักษาและปกป้องสถาบันชาติ ศาสนา และพระมหากษัตริย์ (วสันต์ ธีรานุรักษ์ 2520 : 10)

แม้ว่าการจัดกิจกรรมนักเรียนเป็นสิ่งซึ่งนักการศึกษาและหน่วยงานรัฐเห็นว่ามี ประโยชน์ มีคุณค่าต่อผู้เรียนเป็นอย่างมากดังรายละเอียดที่กล่าวมาแล้วในตอนต้น แต่จาก สภาพความเป็นจริงแล้ว "การจัดกิจกรรมยังไม่สามารถจัดได้อย่างกว้างขวางในหมู่เยาวชน" (สำนักนายกรัฐมนตรื 2524 : 9 - 1)

โดยเฉพาะอย่างยิ่งในเขตการศึกษา 6 ซึ่งเป็นเขตการศึกษาซึ่งตั้งอยู่ในเขต ที่ค่อนข้างเจริญ เพราะอยู่ห่างจากแหล่งที่เป็นศูนย์กลางทางการศึกษาไม่มากนัก แต่จาก รายงานของหน่วยศึกษานิเทศก์ของแต่ละจังหวัดในเขตการศึกษา 6 พอจะสรุปได้ว่าการ จัดกิจกรรมนักเรียนได้ไม่ทั่วถึงเท่าที่ควร คือมีการจัดกิจกรรมน้อยและจัดกิจกรรมได้ไม่ ครบตามที่กระทรวงศึกษาธิการกำหนด ทั้งนี้เพราะมีอุปสรรคต่าง ๆ มากมาย

ด้วยเหตุผลที่กล่าวมาข้างต้น ผู้วิจัยเห็นสมควรที่จะศึกษาวิจัยถึงสภาพการจัด กิจกรรมนักเรียนในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษา แห่งชาติ ในเขตการศึกษา 6 ว่ามีสภาพการจัด ปัญหา และอุปสรรคอย่างไร เพื่อที่จะนำ ผลที่ได้เสนอต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้องให้สามารถจัดกิจกรรมนักเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ ยิ่งขึ้นต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

- เพื่อศึกษาความคิดเห็นของผู้บริหาร ครูและนักเรียนในค่านต่าง ๆ ต่อไปนี้
- การจัดกิจกรรมนักเรียนแต่ละประเภทที่กระทรวงศึกษาธิการได้กำหนดให้จัดขึ้น ในสถานศึกษา
  - การกำหนดจุดมุ่งหมายและวิธีการจัดกิจกรรมนักเรียน
  - ประเภทของกิจกรรมที่จัดรวมถึงวิธีการให้นักเรียนเข้าร่วม

- ประโยชน์ของกิจกรรมนักเรียน
- วิธีการประเมินผลการจัดกิจกรรมนักเรียน ปัญหาและข้อเสนอแนะในการจัดกิจกรรม

วิธีดำเนินการวิจัย

1. การเลือกกลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้คือ ผู้บริหาร ครูและนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ เขตการศึกษา 6 ซึ่งได้จากการสุ่มตัวอย่างแบบหลายขั้นตอน (Multi stage Random Sampling) ดังรายละเอียดข้างล่างนี้

1.1 เลือกอำเภอเมือง และอำเภอทุรกันดารของแต่ละจังหวัดในเขตการศึกษา 6 ได้อำเภอทั้งสิ้น 14 อำเภอ แยกเป็นอำเภอเมือง 7 อำเภอคือ อำเภอเมืองสระบุรี อำเภอเมืองลพบุรี อำเภอเมืองสิงห์บุรี อำเภอเมืองอุทัยธานี อำเภอเมืองอ่างทอง อำเภอเมืองชัยนาท อำเภอพระนครศรีอยุธยา แยกเป็นอำเภอทุรกันดาร 7 อำเภอ ได้แก่ อำเภอมวกเหล็ก อำเภอพัฒนานิคม อำเภออินทร์บุรี อำเภอสว่างอารมณ์ อำเภอแสวงหา อำเภอวัดสิงห์ และอำเภอลาดบัวหลวง

1.2 ในแต่ละอำเภอที่เลือกได้ เลือกโรงเรียนขนาดใหญ่ และขนาดกลาง อย่างละ 1 โรงเรียน กรณีที่อำเภอใดมีโรงเรียนขนาดใหญ่และขนาดกลางมากกว่า 1 โรงเรียน จะใช้วิธีการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) เพื่อให้ได้โรงเรียนขนาดใหญ่ และขนาดกลางอย่างละ 1 โรงเรียน ปรากฏว่าได้โรงเรียนขนาดใหญ่ 6 โรงเรียน และขนาดกลาง 12 โรงเรียน ส่วนโรงเรียนขนาดเล็กสุ่มร้อยละ 10 โดยใช้การสุ่มอย่างง่าย ได้โรงเรียนขนาดเล็กทั้งสิ้น 53 โรงเรียน

1.3 แต่ละโรงเรียน ใช้ผู้บริหารทุกคนเป็นกลุ่มตัวอย่าง สุ่มครูร้อยละ 30 และสุ่มนักเรียนร้อยละ 15 โดยใช้การสุ่มอย่างเจาะจงเพื่อให้ได้จำนวนกลุ่มตัวอย่างทั้งผู้บริหาร ครูและนักเรียนรวมทั้งสิ้น 984 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วยเครื่องมือ 2 ชนิดคือ

ชนิดที่ 1 เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสอบถามที่สร้างขึ้นโดยการศึกษาค้นคว้า จากบทความหนังสือ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง สำหรับใช้เก็บข้อมูลจากผู้บริหารและครู 1 ชุด นักเรียน 1 ชุด ซึ่งแบบสอบถามนี้แบ่งออกเป็น 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามถึงสถานภาพส่วนตัวของผู้ตอบ

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับความคิดเห็นเกี่ยวกับกิจกรรม

นักเรียนที่ทางกระทรวงศึกษาธิการกำหนดให้จัดขึ้นในสถานศึกษา ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประเมินค่า

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพการณ์ในการจัดกิจกรรม

นักเรียนและความคิดเห็น ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบให้เลือกตอบและเติมคำ

ชนิดที่ 2 เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสัมภาษณ์ ผู้บริหารและครูฝ่ายกิจกรรมนักเรียนจำนวน 1 ชุด เพื่อต้องการทราบความคิดเห็น และสภาพการณ์ในการจัดกิจกรรมนักเรียน

นำเครื่องมือที่สร้างขึ้นปรึกษากับอาจารย์ที่ปรึกษา และผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 5 ท่านให้ตรวจสอบความตรง (Validity) แล้วปรับปรุงตามคำแนะนำของผู้ทรงคุณวุฒิเสร็จแล้วนำเครื่องมือไปทดลองแบบ (Try Out) กับผู้บริหาร ครูและนักเรียนที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างประเภทละ 10 คน แล้วนำคำตอบที่ได้มาปรับปรุงเครื่องมือให้เหมาะสมยิ่งขึ้น ก่อนที่จะนำเครื่องมือฉบับสมบูรณ์ไปใช้กับกลุ่มตัวอย่างที่ได้เลือกไว้

3. การวิเคราะห์ข้อมูล.

3.1 วิเคราะห์สถานภาพส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถามโดยใช้ค่าร้อยละ

3.2 วิเคราะห์ความคิดเห็นเกี่ยวกับกิจกรรมนักเรียนที่ทางกระทรวงศึกษาธิการกำหนดให้จัดในสถานศึกษาโดยใช้ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

3.3 วิเคราะห์สภาพการณ์และความคิดเห็นในการจัดกิจกรรมนักเรียนโดยใช้ค่าร้อยละ

3.4 วิเคราะห์แบบสัมภาษณ์โดยใช้ค่าร้อยละ แล้วนำเสนอในรูปแบบของความเรียงเพื่อเสริมในบทสรุปและอภิปรายผล

4. สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ

ขอบเขตของการวิจัย

1. การวิจัยครั้งนี้มีขอบเขตเฉพาะโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ เขตการศึกษา 6 รวม 7 จังหวัดคือ สระบุรี ลพบุรี สิงห์บุรี อ่างทอง พระนครศรีอยุธยา ชัยนาท และอุทัยธานี
2. ข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ได้มาจากผู้บริหาร ครูและนักเรียนโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ เขตการศึกษา 6

ข้อตกลงเบื้องต้น

ข้อมูลที่ได้จากการตอบแบบสอบถามของผู้บริหาร ครู และนักเรียน และข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ผู้บริหาร และครูผู้ควบคุมการจัดกิจกรรมนักเรียนในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ เขตการศึกษา 6 เป็นข้อมูลที่เชื่อถือได้

คำนิยามศัพท์เฉพาะ

1. ความคิดเห็น หมายถึงความคิด ความรู้สึก เฉพาะบุคคลที่มีต่อคำถามของแบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์
2. การจัดกิจกรรมนักเรียน หมายถึงการจัดหรือดำเนินการตามนโยบายหรือแผนงานเกี่ยวกับการบริหารนักเรียนของโรงเรียนที่ได้กำหนดไว้
3. กิจกรรมนักเรียน หมายถึงกิจกรรมต่าง ๆ ที่จัดขึ้นเพื่อให้การศึกษาแก่นักเรียนนอกห้องเรียน โดยความสมัครใจของนักเรียน ในการวิจัยนี้ได้แบ่งกิจกรรมนักเรียนเป็น 5 ประเภทดังนี้
  - 3.1 กิจกรรมเกี่ยวกับการปกครองและการประชุม ได้แก่ การเลือกตั้งหัวหน้าชั้น การเลือกประธานนักเรียน การประชุมอบรม กิจกรรมสนทนาพบปะนักเรียนของครูประจำชั้น การตั้งสภานักเรียน กรรมการนักเรียน และสารวัตรนักเรียน

3.2 กิจกรรมเกี่ยวกับศาสนา ศิลปวัฒนธรรม ได้แก่ กิจกรรมในวันสำคัญทางศาสนา เช่น งานวันไหว้ครู การแสดงศิลปหัตถกรรมของนักเรียน ชุมนุมวัฒนธรรมไทย

3.4 กิจกรรมพลานามัยและนันทนาการ ได้แก่ การออกกำลังกายตอนเช้า ก่อนเข้าเรียน การแข่งขันกีฬาภายในโรงเรียน ภายในกลุ่มโรงเรียน การแสดงดนตรี และละคร

3.5 กิจกรรมเกี่ยวกับวิชาการ ได้แก่ การจัดตั้งชุมนุมทางวิชาการ เช่น ชุมนุมภาษาไทย ชุมนุมคณิตศาสตร์ ฯลฯ การจัดห้องสมุด การจัดมุมอ่าน การจัดนิทรรศการทางวิชาการ การอภิปรายหรือโต้วาทีทางวิชาการ การจัดปทานิเทศ กิจกรรมสหกรณ์

4. ผู้บริหาร หมายถึงผู้อำนวยการ ผู้ช่วยผู้อำนวยการ อาจารย์ใหญ่ ผู้ช่วยอาจารย์ใหญ่ ครูใหญ่ ผู้ช่วยครูใหญ่ หรือผู้รักษาการในตำแหน่งผู้บริหารในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ เขตการศึกษา 6 ปีการศึกษา 2528

5. ครู หมายถึงผู้ที่ทำหน้าที่สอนในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ เขตการศึกษา 6 ปีการศึกษา 2528

6. นักเรียน หมายถึงนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ เขตการศึกษา 6 ปีการศึกษา 2528

7. โรงเรียนประถมศึกษา หมายถึงโรงเรียนที่เปิดสอนตั้งแต่ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ถึงชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ เขตการศึกษา 6

8. เขตการศึกษา 6 หมายถึงเขตการศึกษาที่ประกอบไปด้วย 7 จังหวัดคือ สระบุรี ลพบุรี อ่างทอง สิงห์บุรี ชัยนาท อุทัยธานี และพระนครศรีอยุธยา

9. อำเภอเมือง หมายถึง อำเภอที่เป็นที่ตั้งของจังหวัด แต่ละจังหวัดในเขตการศึกษา 6

10. อำเภอรุ่กันการ หมายถึงอำเภอที่มีค่าเฉลี่ยค่านการคมนาาคคคคกับ
 ฮ่องกงอื่น อยู่ในเกณฑ์ต่ำสุด ทั้งนี้โดยถือตามรายงานผลการวิจัยและวางแผนเพื่อพัฒนา
 การศึกษาของทุกจังหวัดในเขตการศึกษา 6

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. เป็นประโยชน์ต่อผู้บริหารและครูที่จะจัดกิจกรรมนักเรียนให้เหมาะสม
 ยิ่งขึ้น
2. เป็นแนวทางในการจัดกิจกรรมนักเรียนในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัด
 สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ เขตการศึกษา 6 ให้มีประสิทธิภาพ
 มากยิ่งขึ้น
3. เพื่อเสนอแนะต่อสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติในอันที่จะ
 สนับสนุน ปรับปรุง และแก้ไขการจัดกิจกรรมนักเรียนให้ทั่วถึงและมีคุณภาพยิ่งขึ้น

ศูนย์วิทยทรัพยากร
 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย